

אוצר החכמה

פרק א

א **שיר** השירים אשר לשלמה: ב ישלני מנשיקות פיהו כי טובים דדיך מיין: ג לריח שמניך טובים שמן תורק שמך על-כן עלמות אהבה: ד משכני אחריך נרוצה הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך נזכירה דדיך מיין מישרים אהבה: ה שחורה אני ונאווה בנות ירושלם באהלי קדר פירעות שלמה: ו אל-תראוני שאני שחרחרת ששופתני השמש בני אמי נחרו-כי שמני נטרה את-הברכים ברמי שלי לא נטרתני: ז הנידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכה תרביץ בצאצאים שלמה אהיה כעמיה על עדרי חברי: ח אם-לא תדעי לך היפה בנשים צאי-לך בעקבי הצאן ורעי את-גדיליך על משכנות הרעים: ט לססתי ברכבי פרעה המיתך רעיתי: י נאוו לחייך בתלים צוארך בחרוזים: יא תורי זהב געשה-לך עם נקודות הכסף: יב עד-שהמלך במסבך נדתי נתן ריחו: יג צלור המדד דודי לי בין שרי יליו: יד אשכל הכפר דודי לי בכרמי עין גדי: טו הנך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים: טז הנך יפה דודי אף געים אף-ערשנו רעננה: יז קרות בתינו ארזים רהיטנו ברותים:

פרק ב

א **אני** חבצלת השרון שושנת העמקים: ב כשושנה בין החוחים בין רעיתי בין הבנות: ג בתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים בצל חמדי וישבתי ופריו מתוק לחכי: ד הביאני אל-בית הין ודגלו עלי אהבה: ה סמכוני באישיות רפדוני בתפוחים ביחולת אהבה אני: ו שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני: ז השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה אם-תעירו ואם-תעוררו את-האהבה עד שתחפץ: ח קול דודי הנה-זה בא מדלג על-ההרים מקפץ על-הגבעות: ט דומה דודי לצבי או לעפר האילים הנה-זה עומד אחר בתלנו משגיח מן-החלונות מציץ מן-החרקים: י ענה דודי ואמר לי קומי לך רעיתי יפתי ולכי-לך: יא כי-הנה הסתיו עבר הגשם חלף הלך לוי: יב הנצנים נראו בארץ עת

הַזְמִיר הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ: י הַתְּאֵנָה חֲנֻמָּה פָּגִיָּה וְהַגָּפְנִים סְמָדָר נִתְּנוּ רֵיחַ
 קוֹמִי לָךְ רַעֲיָתִי יָפְתִי וְלִכִּי-לָךְ: יד יוֹנְתִי בַּחֲגִנִי הִפְלַע בְּסֹתֵר הַמְדַּרְגָּה הִרְאִינִי אֶת-מְרָאִיךָ
 הַשְׁמִיעֵנִי אֶת-קוֹלְךָ בִּי-קוֹלְךָ עָרֵב וּמְרָאִיךָ נְאוּוָה: טו אֶחָזוּ-לָנוּ שׁוֹעֲלִים שׁוֹעֲלִים קָמְנִים
 מִחֻבְלִים בְּרָמִים וּבְרָמֵינוּ סְמָדָר: טז דוֹרִי לִי וְאֲנִי לוֹ הִרְעָה בְּשׁוֹשָׁנִים: יז עַד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם
 וְנָסוּ הַצִּלְלִים סֹב דָּמָה-לָךְ דוֹרִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאֵילִים עַל-הָרִי בָתָר:

פרק ג

א **עַל-מִשְׁכְּבִי בְּלִילוֹת בְּקִשְׁתִּי** אֶת שְׁאֵהְבָה נִפְשִׁי בְּקִשְׁתִּי וְלֹא מִצֵּאתִיו: ב אֶקוֹמָה נָא
 וְאֶסּוּבָבָה בְּעִיר בְּשׁוּקִים וּבְרַחֲבוֹת אֲבִקְשָׁה אֶת שְׁאֵהְבָה נִפְשִׁי בְּקִשְׁתִּי וְלֹא
 מִצֵּאתִיו: ג מִצֵּאוֹנִי הַשְׁמָרִים הַסְּבָבִים בְּעִיר אֶת שְׁאֵהְבָה נִפְשִׁי רֵאִיתִם: ד כִּמְעַט שְׁעִבְרָתִי
 מִהֶם עַד שִׁמְצֵאתִי אֶת שְׁאֵהְבָה נִפְשִׁי אֶחָזִיתִיו וְלֹא אֶרְפָּנוּ עַד-שֶׁהִבִּיאֲתִיו אֶל-בֵּית אִמִּי
 וְאֶל-חֹדֶר הוֹרָתִי: ה הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצִבְאוֹת אוֹ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה אִם-תַּעֲשִׂי
 אֶם-תַּעֲזוּרְוּ אֶת-הָאֵהְבָה עַד שֶׁתַּחֲפֹץ: ו מִי זֹאת עֹלָה מִן-הַמִּדְבָּר בְּתִימְרוֹת עֵשֶׂן מִקְטֹרֶת
 מוֹר וְלִבְנוֹנָה מִכָּל אֲבֶקֶת רוֹכֵל: ז הִנֵּה מִפְּתוֹ שְׁלֹשְׁלֹמָה שְׁשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבָרֵי
 יִשְׂרָאֵל: ח כָּלֵם אֶחָזִי חָרֵב מְלֻמְדִי מִלַּחְמָה אִישׁ חָרָב עַל-יָרְכוֹ מִפֶּחֶד בְּלִילוֹת: ט אֶפְרָיוֹן
 עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמָה מַעֲצֵי הַלְבָנוֹן: י עֲמוּדָיו עָשָׂה כֶּסֶף רַפִּידָתוֹ זָהָב מִרְכָּבוֹ אֶרְנָמָן תּוֹכֹל
 רְצוּף אֵהְבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַם: יא צֵאִינָה אֶרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמָה בְּעֶטְרָה שְׁעִטְרָה-
 לֹא אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שְׁמִחַת לְבוֹ:

פרק ד

א **הִנֵּךְ יָפָה רַעֲיָתִי הַנָּךְ יָפָה** עֵינֶיךָ יוֹנִים מִבְּעַד לְצִמְתָּךְ שְׁעָרְךָ כְּעֶדֶר הָעֵזִים שֶׁגָּלְשׁוּ
 מִהָר גִּלְעָד: ב שְׁנִיךָ כְּעֶדֶר הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן-הֶרְחָצָה שְׁכָלֵם מִתְּאִימוֹת וְשִׁכְלָה
 אֵין בָּהֶם: ג כְּחוֹט הַשָּׁנִי שֶׁפִּתְתִּיךָ וּמִדְּבָרֶיךָ נְאוּוָה כְּפֶלֶח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ מִבְּעַד לְצִמְתָּךְ: ד
 כְּמִגְדֵּל דָּוִיד צוֹאֲרֶךְ בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף הַמִּגֵּן תִּלְוִי עָלָיו כָּל שְׁלֹמִי הַגְּבוּרִים: ה שְׁנִי שְׁדִיךְ
 בְּשְׁנֵי עֶפְרַיִם תְּאוּמֵי צִבְיָה הָרוּעִים בְּשׁוֹשָׁנִים: ו עַד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלְלִים אֶלְךָ לִי אֶל-
 הָר הַמּוֹר וְאֶל-גִּבְעַת הַלְבְנוֹנָה: ז בְּלָךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמֹם אֵין בָּךְ: ח אֲתִי מִלְכָּנוֹן כֶּלָה אֲתִי
 מִלְכָּנוֹן תְּבוֹאִי תִשׁוּרִי א מֶרֶאשׁ אִמְנָה מֶרֶאשׁ שְׁגִיר וְחֶרְמוֹן מִמְעַנּוֹת אֲרִיּוֹת מִהָרֵי גְמָרִים:
 ט לִבְתָּנִי אֲחֹתִי כֶלָה לִבְתָּנִי בְּאֶחָת מַעֲיִנֶיךָ בְּאֶחָד עֵנֶק מִצוּרֶיךָ: י מִה-יָפוּ דְרִיךְ אֲחֹתִי

הגדה של פסח
פרק ה

בְּלֶה מִה־פֻּבּוֹ דְּרִיף מִיָּן וְרִיחַ שְׁמַנִּיךָ מִכָּל־בְּשָׂמִים: י' נִפְתַּת תַּפְּסָנָה שְׁפִתְתִּיךָ בְּלֶה דְּבִשׁ וְחֹלֶב תַּחַת לְשׁוֹנְךָ וְרִיחַ שְׁלִמְתִּיךָ כְּרִיחַ לִבְנוֹן: י"ב גֵּן | נָעוּל אַחֲתִי בְּלֶה גֵּל נָעוּל מַעֲיָן חָתוּם: י"ג שְׁלַחִיךָ פְּרָדִם רַמּוֹנִים עִם פְּרִי מְגָדִים כְּפָרִים עִם־גִּרְדִּים: י"ד גִּרְדִּי | וְכִרְפֹּם קִנְהָ וְקִנְמֹן עִם כָּל־עֲצֵי לְבוֹנָה מֵרֹ וְאַהֲלוֹת עִם כָּל־רֵאשֵׁי בְּשָׂמִים: טו מַעֲיָן גִּנְיָם בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְגִזְלִים מִן־לִבְנוֹן: טז עוֹרִי צָפוֹן וְכוֹאֵי תִימָן הִפְיָחִי גִנִּי יִזְלוּ בְּשִׁמּוֹי יִבְאֵי דוֹרִי לִגְנוֹ וְיֹאכֵל פְּרִי מְגָדִיו:

פרק ה

הגדה של פסח
פרק ה

א **בִּאתִי** לִגְנוֹ אַחֲתִי בְּלֶה אֲרִיתִי מוֹרִי עִם־בְּשָׂמִי אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם־דְּבִשִּׁי שְׁתִּיתִי יַיִן עִם־חֲלָבִי אֲכָלוּ רַעִים שְׁתּוֹ וְשִׁכְרוּ דוֹדִים: ב' אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עָר קוֹל | דוֹרִי דוֹפֵק פֶּתַח־לִי אַחֲתִי רַעִיתִי יוֹנְתִי תַפְתִּי שְׂרָאשִׁי נִמְלֵא־טָל קוֹצוֹתִי רְסִיסִי לִילָה: ג' פִּשְׁטָתִי אֶת־כְּתָנִתִּי אֵיכְכָה אֶלְפִשְׁנָה רַחֲצָתִי אֶת־רִגְלִי אֵיכְכָה אֲמַנְפִּם: ד' דוֹרִי שְׁלַח יָדוֹ מִן־הַחֹר וּמַעֲי הָמוּ עָלָיו: ה' קָמַתִּי אֲנִי לִפְתּוֹחַ לְדוֹרִי וְיָדִי נִטְפוּ־מֹר וְאַצְבָּעֵתִי מֹר עֹבֵר עַל כַּפּוֹת הַמִּנְעוּל: ו' פֶּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹרִי וְדוֹרִי חִמַּק עָבֵר נִפְשִׁי יֵצֵאָה בְּדַבְּרוֹ בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאָתִיהוּ קִרְאָתוֹ וְלֹא עֲנִי: ז' מִצְאָנִי הַשְּׁמֵרִים הַסִּבְכִּים בְּעִיר הַבּוֹנֵי פִצְעוֹנִי נִשְׁאוּ אֶת־דְּרִידִי מִעָלִי שְׁמֵרִי הַחֲמוֹת: ח' הַשְּׁבָעֵתִי אַתְכֶּם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם אִם־תִּמְצְאוּ אֶת־דוֹרִי מִה־תַּגִּידוּ לוֹ שְׁחוּלַת אַהֲבָה אֲנִי: ט' מִה־דוֹרְךָ מִדּוֹר הִיפָּה בְּנִשִּׁים מִה־דוֹרְךָ מִדּוֹר שְׁכָכָה הַשְּׁבָעֵתָנוּ: י' דוֹרִי צַח וְאִדּוֹם דָּגוּל מִרְכָּבָה: י"א רֵאשׁוּ כְּתָם פִּז קוֹצוֹתֵינוּ תִלְתָּלִים שְׁחֹרוֹת כְּעוֹרָב: י"ב עֵינָיו כְּיוֹנִים עַל־אֲפִיקוֹ מַיִם רַחֲצוֹת בְּחֹלֶב יִשְׁבּוֹת עַל־מְלֵאָתִי: י"ג לַחֲוִי כְּעֶרְוַת הַבֶּשֶׂם מְגִדְלוֹת מְרַקְחִים שְׁפִתוֹתָיו שׁוֹשְׁנִים נִטְפוֹת מֹר עָבֵר: י"ד יָדָיו גְּלִילִי זָהָב מְמִלָּאִים בְּתַרְשִׁישׁ מַעֲוִי עֲשֵׂת שֵׁן מְעֻלָּפֶת סְפִירִים: טו שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֵׁשׁ מִיִּסְפָּדִים עַל־אֲדָנֵינוּ מִרְאֵהוּ כְּלִבְנוֹן כְּחוּר בְּאֲרָזִים: טז חֲבוֹ מְמַתְקִים וְכָלוּ מַחֲמָדִים זֶה דוֹרִי זֶה רַעִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם:

פרק ו

א **אָנָּה** הֶלֶךְ דוֹרְךָ הִיפָּה בְּנִשִּׁים אָנָּה פָּנָה דוֹרְךָ וּנְכַקְשָׁנוּ עֲמָד: ב' דוֹרִי יָרַד לִגְנוֹ לַעֲרוּגוֹת הַבֶּשֶׂם לְרַעוֹת בְּגָנִים וְלִלְקֹט שׁוֹשְׁנִים: ג' אֲנִי לְדוֹרִי וְדוֹרִי לִי הִרְעָה בְּשׁוֹשְׁנִים: ד' יָפָה אֶת רַעִיתִי בְּתַרְצָה נֶאֱוָה בִּירוּשָׁלַם אֵימָה בְּנִדְגָלוֹת: ה' הַסְבִּי עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי שֶׁהֵם הִרְהִיבֵנִי שַׁעֲרֶךָ כְּעֶדֶר הָעִזִּים שֶׁגִּלְשׁוּ מִן־הַגִּלְעָד: ו' שְׁנִיךָ כְּעֶדֶר הָרַחֲלִים שֶׁעָלוּ מִן־הַרְחָצָה שְׁכָלֶם מִתְאִימוֹת וְשִׁכְלָה אֵין בָּהֶם: ז' כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רִקְתָּךְ מִכְּעַד לְצִמְתָּךְ: ח' שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת

ושמנים פילגשים ועלמות אין מספר; ^ט אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה ברה היא לילדתה ראיה בנות ויאשרוה מלכות ופילגשים ויהללוה; ^י מי זאת הנשקפה כמו-שחר יפה בלבנה ברה בחמה אימה בנדרלות: ^{יא} אל-גגת אגוז ירדתי לראות באפי הנחל לראות הפרחה הגפן הנצו הרמנים: ^{יב} לא ידעתי נפשי שמתני מרכבות עמי-נדיב:

פרק ז

א שובי ^בשובי השולמית שובי שובי ונחזה-בך מה-תחזו בשולמית במחלת המחנים: ^ג מה-יפו פעמך בנעלים בת-נדיב חמוקי ורכוך כמו חלאים מעשה ידי אמן: ^ד שררך אגן הפהר אל-יחסר המזג במגד ערמת חטים סוגה בשושנים: ^ה שני שריך בשני עפרים תאמי צביה: ^ו צוארך במגדל השן עינך ברכות בחשבון על-שער בת-רבים אפך במגדל הלבנון צופה פני דמשק: ^ז ראשך עליך בברמל ודלת ראשך בארגמן מלך אסור ברהטים: ^ח מה-יפית ומה-נעמית אהבה בתענוגים: ^ט זאת קומתך דמתה לתמר ושריך לאשבלות: ^י אמרתי אעלה בתמר אחזה בסנסנו ויהיו-נא שריך באשבלות הגפן וריח אפך בפתוחים: ^{יב} וחכך כין הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים: ^{יג} אני לדודי ועלי תשוקתו: ^{יד} לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים: ^{יז} נשכימה לפרמים נראה אם פרחה הגפן פתח הסמך הנצו הרמנים שם אתן את-דדי לך: ^{יח} הדודאים נתגור-יח ועל-פתחינו כל-מגרים חדשים גם-ישנים דודי צפנתי לך:

פרק ח

א מי יתגד כאח לי יונק שדי אמי אמצאך בחוץ אשקך גם לא-יכוזו לי: ^ב אנהגך אביאך אל-בית אמי תלמדני אשקך מיין הרקח מעסים רמני: ^ג שמאלו תחת ראשי וימינו תחבקני: ^ד השבעתי אתכם בנות ירושלם מה-תעירו ומה-תעירו את-האהבה עד שתחפץ: ^ה מי זאת עלה מן-המדבר מתרפקת על-דורה תחת התפוח עוררתך שמה חבלתך אמה שמה חבלה ילדתך: ^ו שימיני כחותם על-לכך כחותם על-זרועך כיעצה כמות אהבה קשה בשאול קנאה רשפיה רשפי אש שלהבתיה: ^ז מים רבים לא יוכלו לכבות את-האהבה ונהרות לא ישטפוה אם-יתן איש את-כל-הזן ביתו באהבה בזו יכוזו לו: ^ח אחות לנו קטנה ושדים אין לה מה-נעשה לאחתנו ביום שידבר-בה: ^ט אם-חומה היא נבנה עליה מירת כסף ואם-דלת היא נצור עליה לוח ארז: ^י אני חומה ושדי במגדלות אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום: ^{יא} כרם היה לשלמה בכעל המזן נתן את-הפרם לנטרים איש יבא בפרוץ אלף כסף: ^{יב} פרמי שלי לפני האלף לך שלמה ומאתים לנטרים את-פרו: ^{יג} היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני: ^{יד} ברח | דודי ודמה-לך לצבי או לעפר האילים על הרי בשמים:

כליל תפארת

קוים לדמותו

של הרה"ח רבי יהודה פרסטר ז"ל
אשר על שמו ולזכרו נקרא שם הספר
"זכרון יהודה"

מצח
פרור
פורד
שלחן עורד
צפון
ברד
הלל
נרצה

קדוש
ורחמן
נרפס
רחמן
מגיד
רחמים
מוציא

מילים ספורות בקצירת האומר, לדמותו הגדולה של הגאון החסיד רבי יהודה
פרסטר זצ"ל, שעל שמו ולזכרו נקרא ספר זה "זכרון יהודה"

"בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידיים, יצאה בת קול ואמרה: בני, אם חכם
לבך ישמח לבי גם אני" (שבת יד:), ומה חכמה רבה מונחת בתקנות אלו?
אלא ביאר השרף מקאצק זיע"א, כי מי שבו בזמן שהוא "עירובין" - דעתו מעורבת
בין הבריות, ויחד באותה עת מתבודד הוא ועסוק עם עצמו - "נטילת ידיים", אכן
חכמה גדולה היא.

"אם חכם לבך", לבו הרחב תמיד החכים יותר ויותר בדרכו הנפלאה. אוהב הוא
את ההתבודדות, את ה"נטילת ידיים", לפרוש מהמולת עולם, להיחבא
בפינתו בשקט שלווה וצנעה. אך גם כאשר היה מעורב ומעורה בינינו, משתתף
בעניינינו, נח לבריות כאחד מן השורה, על כל זאת תמיד הרגשנו כי בו בעת שהוא
עמנו, באותו רגע הוא גם מרחף ועוסק בשלו. אחוז שרעפים, כולו דבקות, ותוך
כדי פונה ומתפנה בנחת וברוגע אל כל סובביו - "עירובין ונטילת ידיים".

כי היה לראות את ר' יודל בלכתו בדרך, עסוק בענייניו, דבוק בהגיגיו, הילוכו
מתון ומדוד, עיניו מושפלות ארצה, וכולו אומר כבוד. מפעם לפעם ממלמל
לעצמו תיבה או שניים, והיו המילים מעידות כי נתון הוא כולו בעיצומה של
סוגיא למדנית, כי טרוד הוא בתוך תוכה של קושיית התוס', כי עסוק הוא ונשמתו
ב"שטיקל שפת אמת", אף את הקרובים אליו ביותר, כבני משפחתו, אינו מזהה
אז. עוברי אורח נעצים משתוממים מביטים בו ביראת הכבוד, צורתו ואורחותיו
נחקקו בלבם לעד.

כי היה לפוגשו באקראי בעת שמחה משפחתית וכדומה, להביט בדרכיו, להציץ
הצצה זוטא, לחזות בנועם ה' היוצא ממאור פניו, כדי להישאר שנים אחרי כן

תחת הרושם הכביר ששפע ממנו. לא פלא שעד הנה רבים הם המחזיקים עצמם תלמידיו של ר' יודל ז"ל. הם הם שזירזו ודחפו אותנו להעלות זכרו בכתובים, למען יוכלו שוב להיזכר בר' יודל, שכל חייו היו "מקשה אחת זהב טהור" לה' ולעבודתו, "עבד נאמן" לבורא ולתורתו, "כליל תפארת".

"השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו" - האדם בחייו עולה בהר ה', ואל ה' יפסיחו להסתפק, אמרו רבותינו, במה שכבר נגע בקצהו, שהשיג נגיעה בעלמא בשערי עבודת ה', כשעולים בהר - צריך להגיע לפסגה, עד הסוף.

זוהי במשפט אחד תמצית חייו המופלאים של ר' יודל ז"ל - שלימות! כל ימיו בכל זמן ובכל מצב, בכל מעשה ובכל פעולה, תמיד חתר להגיע עד הסוף, לא נגע בקצהו, לא התפשר ולא וויתר, תמיד שאף עוד ועוד. שאף וגם יכל. כך זה בהיותו ילד פעוט, וכך זה בימיו האחרונים עלי אדמות, תמיד עלה והתעלה.

כך זה בתור ילד בן 10, עת עלה ארצה בשנת תרצ"ה עם אביו ר' אברהם יוסף ז"ל מוויסבאדן העיירה הגרמנית (לשם ברח אביו מבנדין, מפני אימת הצבא). ברוח התקופה הקשה דאז שלחווה הוריו לבית הספר ששולבו בו גם לימודי חול, בצהרי היום הראשון כבר חזר ר' יודל מביה"ס לביתו החלטי, "רצוני לעבור לחיידר אחר". "מה יהיה כשיבוא המשיח - הקשה - כולם יצאו לקראתו כשגמרות בידיהם, ואילו אני עם ספרי חול?!"

ואכן, עפ"י הוראות גדולי התקופה שנוכחו לראות רצונו העז ושאיפותיו הכנות להתעלות, עבר לישיבת "חיי עולם", שם מצא את שאהבה נפשו, שם סיגל לעצמו את התמדתו שהיתה במשך השנים לשם דבר, שם עלה בהר ה' וקם במקום קדשו בתורה ויראת שמים.

בשנת תרצ"ט הגיעה לישיבה משלחת רבנים, ביניהם הגרז"ר בענגיס זצ"ל והגרש"י הלמן זצ"ל כדי לבחון את הצורבים הצעירים, ולהתרשם מקרוב בהתפתחות הישיבה, ר' יודל היה בן מספר הבחורים המצטיינים שהצליחו לעמוד בכור המבחן. הרבנים השתאו למשמע תשובותיו של הנער בן החמש עשרה. ר' יודל קיבל אז מידם תעודת הצטיינות על שליטתו במסכתות קידושין וכתובות גפ"ת. כשהרבנים הגאונים מפליגים עליו בתארי שבח. הדבר היה לשיחה בין הבריות, ואף בעיתון "קול ישראל" היו אלו חדשות הבולטות.

מחיי עולם עבר לישיבת שפת אמת, ושוב ממשיך הוא בדרכו הסלולה, נקשר שם לקומדנט הבה"ח פנחס יעקב זצ"ל, ממנו למד וקיבל הרבה. עד מהרה הוכר כאחד מגידולי הפאר שבישיבה. האדמו"ר מבלז כ"ק מוהר"א זיע"א מתבטא אודותיו "אברהם יוסף'ס גערער איז א נחת צו קיקען" (בנו הגוראי של ר' אברהם יוסף, נחת לראות).

בשנת ת"ש, עם עלייתו של כ"ק מרן ה"בית ישראל" ארצה, התחיל פרק חדש בחייו, מאז ועד אחרית ימיו היה הרבי נשמת חייו, דבק בו בכל נפש, ואף זכה להימנות עם מתפללי המנין המצומצם של הרבי. אף שיעור יש להם כל יום יחדיו. סדר לימודם היה באורח חיים טור ובית יוסף, לבוש ושו"ע הרב. הרבי מכיר במעלותיו העצומות, ופעם אף אומר לאביו ר' אברהם יוסף: "דיין יודל איז דער שפיגעל פון ישיבה" (בנך הוא ה"ראי" של הישיבה, כלומר הכל מביטים בו וחפצים להתחקות אחר מעשיו). בהזדמנויות רבות נוספות הביע הרבי את הערכתו אליו, עד כדי כך שכבר בתור בחור הורה לו להתחיל להניח תפילין דר"ת.

בהמשך אף זכה לשמש בקודש, שעות רבות שהה ר' יודל במחיצת רבו, וזכה ליצוק מים על ידיו. עשרות שליחויות עשה לרבו, רובן אפופות סוד, שירת את אותו צדיק באמונה.

גם לאחר נישואיו בשנת תש"ד כשעבר להתגורר בבני ברק, המשיך בקשר רצוף והדוק עם הרבי, לא עשה דבר קטן או גדול בלא שנתיעץ תחילה ברבו, הרבי ממנה אותו מדריך לאברכים להורות להם את הדרך ילכו בה, דולה ומשקה מתורת רבו. ולמעשה היה אז כעדות רבים: ה"חסידישע יונגערמאן" הראשון בבני ברק, שעושה ומעשה למען הנחיל מורשת רבו, מורה להם את המעשה אשר יעשון כפי אשר הוראה בהר. הולך הוא ברחוב ועיניו מושפלות, סגורות למחצה, ובכך מושך אחריו עדרים עדרים ועושה נפלאות ל"ברען" החסידי. מוזיל מכיסו לבחורים שאין להם ל"נסיעות" לרבי, מתמסר בתוקף תפקידו להרבות שלום בית, והכל בשקט ובצנעה.

כאשר חש כי לאברכים הצעירים חסרה מסגרת חזקה, מיד יסד בחסידותו ובחמימותו שטיבל לאברכים צורבים ברח' גבעת רוקח, שם יצר אוירה רוחנית יותר ודרישה אל האמת הצרופה. מאוחר יותר גם היה ממייסדי השטיבל ברח' אור החיים. כן הקים בהוראת הרבי "ישיבת המתמידים", מסגרת לנערים לבל

יסתובבו ברחובות לאחר סיום שעות הלימודים. וכידוע ארגון זה הציל נשמות רבות מרדת שחת חלילה. וב"שבעה" על ר' יודל הגיעו רבים, ביניהם רבנים ות"ח, ובפיהם עדות כי לולי המתמידים של ר' יודל, היו הם חלילה רחוק רחוק... היה זה בנפשו של הרבי ה"בית ישראל" להגדיל את המתמידים, וכמובן גם בזה סמך על יד ימינו ר' יודל ז"ל.

מחזור ויזנין

גם בכולל להוראה "בית נחום" היה מהמייסדים ומחברי ההנהלה. זאת כאשר בשנותיו הראשונות בבני ברק המושבה הקטנה אז, היה נודד יום יום לתל אביב ללמוד בצוותא עם ידידו החסיד ר' זעליג שטיצברג ז"ל למרות הקושי הכרוך בכך. וכיון שראה כמה יגיעות יש בדבר, הבין כי למצוה רבה תהיה הקמת מקום תורה חסידי בתוככי העיר. אי לכך היה עובר מבית לבית ומדלת לדלת מצרף פרוטה לפרוטה להקים בית גדול שמגדלין בו תורה ויראה. עדות ומצבת זכרון חקוק שם עליו עד היום הזה. גם בהקמת ישיבת "אמרי אמת" הכניסו הבית ישראל להנהלה. חכמתו המופלגת עמדה לו לפעול רבות ונצורות, ולמרות זאת להישאר תמיד מאחורי הקלעים, הכל בשקט ובצניעות, אף פעם לא התבלט - "והצנע לכת עם אלהיך".

עשרות רבות של מכתבים קיבל אז מרבו ה"בית ישראל" צוק"ל. הוראות והדרכות על ענייניו הפרטיים ועל ענייני הכלל. עליהן שמר מכל משמר, עד לאותו ערב פסח תשל"ז, לאחר הסתלקות מרן ה"בית ישראל" זע"א. ידע כי בידיו אוצר לא יסולא מפז, אך על הכל ויתר, ספק ספיקא שמא חלילה יתגלגל מכתב אחד לידיים לא טובות ויגרם לאי מי נזק כל שהוא. "נאמן רוח מכסה דבר", יחד עם החמץ העלה באש את כל המכתבים.

מכל אותן שליחויות סוד אותן נשא לקברו, נשארו בפי ידידו מספר מעשיות בודדות למשמרת, ללמד על הכלל כולו יצא איך מסר נפשו בעוז ובתעצומות לקיים רצון צדיק. היה אז אולם מפורסם בהנהלה חרדית אשר התקיימו בו שמחות מעורבות ר"ל. והנהלה תמיד היתה מתנערת באמתלא כי הם אינם אחראים לאופי השמחות באולם, אלו נעשים רק כפי אוות נפשם של השוכרים. ר' יודל שבשליחות רבו נקרא לשים קץ לכך, היה חוזר ומעורר שוב ושוב למען יחדלו ממעשיהם הרעים, ומשראה שכל דיבוריו נופלים על אוזניים אטומות, החליט כי יעמוד ויעקוב אחריהם, ימתין להזדמנות שתבוא לידי בס"ד, וזו הגיעה. הנה רואה

הוא מקבץ נדבות מגיע לאולם ומעורר קצפו של בעל השמחה כי מפריע לאורחיו ולסעודה, ולפתע לבקשת בעל השמחה ולקולותיו, הגיעו בעלי האולם למחות לגרש הלך מסכן זה. או אז מיד קם ר' יודל ובקול ארי זעק זעקה גדולה ומרה. "אתם כן אחראים על הנעשה באולם?!" מאז ואילך חדלו ממעשיהם, וכהנה רבות.

א"ח 1234567

בבני ברק התקרב מאד ל"חזון איש" זצ"ל, והיה אצלו ממש בן בית. ה"חזון איש" התפעל ממעלותיו ומהיראת שמים שמצא בו, אי לכך דרבנו מאד ללמוד את מלאכת השחיטה. ר' יודל מצידו מיאן בתחילה כי לא ראה מדוע יעזוב את עסק התורה שבאהבתה ישגה תמיד. כשראה ה"חזון איש" כל זאת, מיהר לשלוח מכתב להרב לנדא זצ"ל, וכן למרן ה"בית ישראל" זצ"ל, בו מבקש שישכנעו אותו ליטול על עצמו התפקיד. סוף מעשה הכין עמו ה"בית ישראל" יחד "קוויטל", אותו הכניס למרן ה"אמרי אמת" זצוק"ל, שהורה לו להתחיל באומנות השחיטה, בה עסק עד סוף ימיו. ה"חזון איש" אף הידר לאכול משחיטתו, בנמקו: "מצאתי בו ירא אלקים הזהיר לא רק בענייני איסור והיתר, אלא אף בדיני ממונות". [אכן חומרותיו בממונות כמו בכל ענין היו לשם דבר. מספרים כי פעם פרפר עוף בידו תוך כדי שחיטה, ולמרות שהכל ידעו שפטור הוא לכל הדעות ואינו קשור כלל לזה, לא הסכים יותר לשחוט לההוא, עד שיקבל ממנו את דמי העוף]. גם תלמידי ה"חזון איש" הקפידו תמיד לאכול רק משחיטתו, ועדויות רבות היו בפיהם על הפלגות שהפליג ה"חזון איש" בשבחו.

ר' יודל בעצמו סיפר פעם על מבחן שערך לו ה"חזון איש" עת למד את מקצוע השחיטה. ה"חזון איש" הגיש לו סכין, ואמר: "נראה אם תוכל להעמיד לי את הסכין בחמש דקות". ר' יודל השיב את הסכין על אתר, וענה: "בחמש דקות יעמיד נא הרב, אני אינני יודע כמה זמן תארך העמדת הסכין". ה"חזון איש" חייך בקורת רוח, המבחן עבר בהצלחה.

ואכן, מספרים בני ביתו, עתים היה יושב על "העמדת הסכין" שעות ממש, שוב משחזר ושוב בודק בריכוז עצום וחוזר חלילה. אל מלאכת השחיטה התייחס בחרדת קודש ממש, מברך את ברכת השחיטה כל פעם מחדש בהתעוררות ובהתלהבות, כבעל תוקע המברך בראש השנה על תקיעת שופר. בזהירותו הרבה לא חדל כל חייו לחזור ולשנן הלכות שחיטה וטריפות, לא שבע נחת מהלומדים

קיצורים למיניהם, היה הוא דוגמא כיצד צריך להיראות שוחט, במסכת חולין עם כל הראשונים והאחרונים שלט כבתוך שלו ממש, אף את ספר "תבואות שור" ידע בע"פ, בקיא להפליא בכל דינים אלו, מלבד בקיאותו העצומה בשאר חלקי התורה. **בהיותו** בר אוריין ותלמיד חכם, התקבלה שחיטתו על כל החוגים והעדות, ועל ידי כוחו זה פעל רבות לסייע לעומדים על משמרת הכשרות לבל תיפרץ חלילה. בשנים המוקדמות כשקמו פורצים לחבול במערכת הכשרות בבני ברק, לקח זאת כל כך קשה עד שכמעט לקה בלבו. כך הפך במשך הזמן ל"ראש השוחטים" בבני ברק תחת מרות הרב לנדא זצ"ל, ואחריו להבלחט"א אצל בנו הרב שליט"א. הירבה לנסוע לחו"ל, פעמים אף במסירות נפש, למען זה. וגם בשנות בגרותו שקשתה עליו מאד טורח הנסיעות, עכ"ז ממשיך הוא במשמרתו, כהוראת רבו ה"פני מנחם" שאמר לו "צריך אותך שם, צריך גברא דמסתפינא מיניה".

"מילה" בסלע משתוקא בתרי" (מגילה יח.), פירשו חסידים כי הדבר - שווה מילתו סלע, אך השתקן מילתו שוויה שני סלעים. מילה של ר' יודל אלפי סלעים היתה שווה, נשענים היו על חכמתו וסמכותו הקורנת, בטוחים בתיבה שיצאה מפיו שכוחה רבה היתה, כי שתקן היה. אומן פלאי בזה, ולכן לכל מילה שלו היה ערך כפול ומכופל. זה עודד וחיזק, חנך והדריך, וכשצריך אף מסקל אבנים ומסלק מוקשים, הצד השווה שכל מילה שלו מהלב היתה נאמרת.

אלא שגם "משתוקא בתרי" כפשוטו, גם בשתיקתו חנך ועיצב, גם כשיושב היה מעורב בין העם ובחדא מחתא מבודד אפוף שתיקה, גם שתיקה זו היתה מחנכת ומדרבנת את כל המסביב. אף כשטרוד בשליחותו גם אז ממית עצמו באוהלה של תורה, רוב שעות יומו עמוסות בשיעורי תורה, החל ממוקדם פארטאגס עד מאוחר בלילה, אחר הצהריים משיב הוא לאברכים בכולל בין שליחות לשניה בין נסיעה לחברתה, עסוק הוא בלימודיו, ראשו ורובו וכל כולו. זכור ונזכור שכשהיו צריכים לקרוא לו פעם דחוף באמצע לימודו, היה זה כאילו הקיצו אי מי מתרדמה עמוקה, כל כך שקוע בתורתו היה.

ממעט בשינה תדיר, וכמעשהו בחול כך ויותר מכך מעשהו בשבת. בשבת קודש בקושי עלה על יצועו. סיפר אחד משותפיו שיחיו: כאברך צעיר הגעתי

אל ר' יודל ז"ל המבוגר ממני בשנים רבות, ובקשתי כי יקבע עמי שיעור. ר' יודל בקיצורו האופייני הסכים מיד, והשיב לי: "כן, בשבת בשעה ארבע", בארבע אחר הצהריים הגעתי אליו כולי שמחה על הזכיה שנפלה בחלקי, ור' יודל מוכיח לי "היכן היית? חיכיתי לך". לאט הבנתי כי כוונתו היתה לארבע לפנות בוקר, רק אז יש לו זמן מיותר לי, משבת שלאחר מכן שנים רבות התקיים שיעור זה. לא היה גבול לשמחה וההשקעה בתורה, פעם אף דפק באמצע הלילה על דלת שותפו, קורן מאושר, "מצאתי תירוץ על הקושיא שהטרידה אותנו היום".

תכונתו לקראת שבת כל פעם מחדש, היתה תורה שלמה הצריכה לימוד. ק"ו בן בנו של ק"ו כמה הכין עצמו לפני כל חג ומועד. לפני כל יו"ט היה ממלא אוצרותיו בהלכה ואגדה, חסידות ומוסר, שו"ע מהר"ל ושפת אמת. לפני פסח שש על כל הגדה חדשה שיצאה לאור כמוצא שלל רב, בקי עצום בכל ענייני היו"ט, החל מחז"ל וכלה בכל מנהג. וסוף מעשה כפי המחשבה תחילה. תענוג רוחני היה לשמוע את ה"הגדה" יוצאת מפיו בליל הסדר, הבכי בקטעי הגלות, ה"ברען" וההתלהבות בפרקי הגאולה כאילו הוא יצא ממצרים עתה ממש.

וכפי שהקפיד על היוצא מפיו, כן הקפיד על הנכס לפיו באלפי דקדוקים. לא אכל מאומה לפני שבדק וחקר שבעה חקירות ובדיקות, בודק ארבעס אחד אחד, נמנע מאכילת דגי קרפיון כל ימיו למשל, מפני אותה תקופה שחששו בהם לתולעים, התנזר משתיית חלב מפני חשש שהיה בזה תקופה מסוימת, והכל בתואנות שאינו אוהב וכו' וכו'.

ליקטנו פירורים אלו, למען הדורות הבאים המשתוקקים ללכת בדרכיו, "לִמְעַן יֵדְעוּ דֹר אַחֲרֵי דֹר בְּנִים יוֹלְדוּ יָקֻמוּ וַיִּסְפְּרוּ לְבְנֵיהֶם".

ת.נ.צ.ב.ה.